

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**AD sa[n]ctissimu[m] || dominu[m] nostru[m] Leone[m]
papam || decimu[m]. Ac diuu[m] Maxemilianum
Imperatorem || semper augustu[m]. APOLOGIA ... || Iacobi
hochstraten. Artiu[m] & sacre theolo=||gi[a]e ...**

Hoogstraten, Jacobus van

Coloniae, 1518

Cap[itu]l[u]m. xvij. i[m]pugna[n]s assert[i]o[n]em Capnio[n]is
q[ua]rta[m]decima[m].

urn:nbn:de:hbz:466:1-34634

Lū sit nimis .certa de iudeis) iudeos indistincte & absolute appella-
re blasphemus. Qua igitur apparentia. imo q̄ temeritate Capnion *Capnionis te*
dicere ausit talia iudeoz scripta. puta q̄ iesus nō est de⁹. & q̄cqd ad *merariū dictū*
hoc seq̄tur. nūq̄ eccliam. p̄ iniuria accepisse.

§. vi. Min⁹ aut apposite (sec⁹ atq; iuristā de cui⁹) ca. Lōsulu
it citavit. qd̄ nō de p̄tumeliosis iudeoz libris. s; de eoz ri-
tibus & synagogis dūtarat differit tolerādis. Si em̄ vt ibidē addit *Extra de iude.*
textus p̄ magno utiq; hoc habere debēt. q̄ in veterib; synagogis to-
lerant. quo nā pacto p̄cludet Capnion ex illo caplo. libros nefari-
os p̄tra christianā (vt fatef) fidē ex intentōne editos. scripturasq;
sacras corūp̄tes debere tolerari. Iudicio igitur tuo christiane lector
imō Benigne q̄tūcūq; p̄tialis. q̄tūcūq; plus equo faueas tue cō-
mittim⁹ censurē. Capnioni ne ingesserim⁹ calūniā. an suā iuste ob-
iurgati fuerim⁹ impiā (quā audisti) sniā. Si tñ ita cordi tibi ē. quē
ad ioānē cepas p̄fice s̄monē. et si h̄itate attiger; currem⁹ tecū parif
Caplm. xvij. ipugnās assertōem Capnionis q̄rtadecimā.

G. BENIG. AD IO. R.

Dicis aut q̄ q̄ iesus apparuit sicut hō. & p̄ dñs seru⁹. Ita etiam
iudei nō alit̄ reputauerūt eū. q̄ s; hōies & seruū. & neq; de ip̄o neq;
de matre ei⁹. neq; de apl̄is q̄cqd̄ diuinū tenuerūt. & adhuc nō tenēs
THEOLOGVS

§. i. Sententiā quā nunc Benigne refers iuste redarguis. eāq;
cominus subseq̄tur assertōem quā p̄terieras. & nos mox agi-
tauimus. & vna aperit alterius intentōem. quā Capnion in hec p̄-
secutus est verba. Præterea inquit. Iesus hic apparuit sicut hō
et sicut seruus. vt scribit sct̄s Paulus ad Philippen. ij. ita & nō
aliter tenuerūt eū iudei. & de eo neq; de matre ei⁹. neq; de apl̄is nihil
diuinū tenuerūt. et adhuc vtz illud sit iniuria. almanice schmach
id est p̄tumeliā. hoc trado illis metiendū qui in iure civili. l. Item
apud §. Si q̄s virgines. ff. de iniurijs. Et in iure canonico sup̄ ca.
In audietia. extra de senten. ex commu. scripsere. Nec sunt verba
Capnionis. que q̄dem verba eū habent sensum. quē tu Benigne re-
citasti. & nos quoq; eūdem eis tribuimus hoc motiuo p̄mori. Nā
cūcti quos hacrenus cōsperimus doctores. nil aliud ad p̄positū
sup̄ citate p̄ Capnionē allegationis e iurib; verbo scripsere. q̄ sol-
licitatorē meretricio habitu indute virginis ab iniuria imunez eē.
percutientē silit̄er habitu militari indutū clericū. ab iniuria excu-
sari clericatus sup̄ sola probabili ignorātia. que ex habitu insolito
aut indecenti d̄surgit. sese fundantes. Capnion aut ad scribentes p̄-
dictos remittens in nuda serui forma quam assumpsit filius dei se
fundauit. tanq̄ forma serui nō min⁹ sed magis nata fuerit causa
re ignorantiā deitatis in christo. q̄ habitus indecentes de quibus

§. ij.

LIBER I. CAP. XVII.

prefati doctores differere. causare nati sunt ignorantia virginitatis aut clericatus. et nimirum cum tota latitudo naturalis cognitionis abhorreere videat. pauperem et fragilem hominem esse deum omnipotentem. Inde est quod apud soli naturali cognitioni intentes. hoc impossibile habetur. virginem autem habitum induere meretricium. aut militari habitu clericum (quod neutrum facile sit presumendum) nemo tamen hactenus pro impossibilem putavit reputandum. Quare liquet quod Capnion dum ad dictos scribentes misit reuidentos. apte insinuauit ex eorum dictis colligendum atque elicendum. iudeos nihil diuinum de christo. propter formam serui quam christus assumpsit sentientes fuisse ab iniuria filii dei excusatos.

S. II. Idipsum quoque modo dicendi Capnionis. et suorum dictorum series facile persuadet. dum in hac in hoc textu a Benigno relataz. et cepit et continuauit ad assertorem procedere (quam diximus Benignum perteruisse) per hanc coniunctionem preterea. quod apud omnes est nota noue romis seu cause. ad idem tamen propositum. quod prius probabat argumenta astruendum. Et modo igitur atque forma remissionis Capnion se refert ad doctores tamquam consentanea scribentes sue moram antecedenti assertori. quod prius se fert contumeliam non esse. quod quid iudei scribunt ad hoc deseruies. quod Jesus non sit deus. et quod ad hoc sequitur. quod hec est fides sua. Deinde corroborat id quod nunc recensitum est per hoc quod ecclesia id nunquam pro iniuria acceptauit. et tanquam in huius confirmacionem pertinens annectit dictiones preterea (hoc est per dictas causas est alia) cum sequentibus. Et suo modo itaque dicendi Capnion designare voluit. ex doctoribus emungendum iudeos nihil diuinum de christo propter habitum seu formam serui sentientes christo iniurios non fuisse. Nunc Benigne tuas persequere obiectiones.

G. BE. AD IO. REVCH.

Ista verba excusationum perfidie iudeorum pre se ferunt. ac si apte diceret. Non est mirum si iudei non crediderunt neque credunt in christum. quia venit ut seruus. quia formam serui accepit. ut inquit Apostolus. Non itaque videbantur obligari in ipsum tanquam in messiam credere. quia formam hominis et serui ostendebat. Contra hoc est illud Iohannis. xv. Si non venissem et locutus esis non fuisset. peccatum non haberet. Nunc autem excusationem non habet de peccato tamen sed nullum suum. Et iterum. Si opera non fecissem quod nemo alius fecit peccatum non haberet. Et quod sequitur Tu excusas iudeos. et christus de excusatione non habet nisi per fictas de peccato suo. habere excusationem. et illam non habere non bene sibi quadrat. Preterea non omnes iudei credunt messiam deum et hominem esse oportere sed hominem solum. illum tamen magnam sicut moysen imo et moysen maiorem. forma igitur serui in qua apparuit non excusabit eos si messias sit purus homo. qui deberet credere in ipsum tanquam a deo missum. Exempla vero de virgine ut meretricio habitu inuenta. et clerico in stipendiary veste reperto. horrore ob reuerentiam piis auribus incutiunt.

THEOLOGVS

Mens Cap.

argumeta op
tima s; nulq
p Capnionez.
tergiueratōez
soluta

S. viii. Deinde audi sanctū Joānē in initio sui dicentē euā-
gelij De⁹ erat ḡbū. Et ḡbū caro factū ē. Preterea in-
tellige ⁊ id eiusdē. viii. vbi dicit Jesus. Anteq̄ Abraā fieret ego sum.
Et capite eiusdē. xvii. Clarifica me pat̄ claritate quā habui anq̄
mūdus fieret apd̄ te. Demū vide ⁊ id eiusdē. xx. caplo. vbi dicit In-
trauit Jesus ianuis clausis. ⁊ dixit Thomas. Dñs meus ⁊ deus
me⁹. Sup̄ q̄ Lyran⁹ (in h̄ inq̄r) manifeste p̄fitef̄ deitatem in christo.
contra p̄fidiam Arrianam.

S. ix. Et vt paucis nos absoluamus. suppetit plane eiusmodi
ḡbo scribat hui⁹ cui translator disertissim⁹ Erasmus. Dic ē inquis
ens vnus loc⁹ in q̄ palā euangelista Christo. dei vocabulū tribuit.
Nec ē qd̄ cauilles heretic⁹. h̄ a discipulo dictū. Agnouit Christus
vniq̄ repulsus. si falso dicit⁹ fuisse de⁹. p̄sertim ceteris audientibus
discipulis. hec ille. ⁊ p̄clarissime Lennis si videre vis hūc disertum
Erasmū fundit⁹ euertisse. quicqd̄ tu Capniō male struxeras. Quis
penit⁹ excluse hereticorū (cui initeris) cauillatōem. Noli itaq̄ he-
reticis p̄sentire. q̄ten⁹ de cetero dicere p̄mescas in christianitatis
scandalū ⁊ fidei derogatōem. Christi deitatem in nouo nō p̄plecti cui
deter tastamēto. Audisti. qz euāgelista dei vocabulū Christo palā
tribuit. Heretici itaq̄ ceci fuerūt. q̄ id qd̄ palā ē spectare nequerūt
Desipis valde. si cecorū seq̄ris ductū hereticorū. Uide p̄ductores
tuos q̄s i tue piculose nouitas adduxisti exēplū. Sz p̄ge Capnion

Itē p̄clarissi-
mū Erasmi in
Capni. dictū.

IOAN. REVCH. AD BE.

Ex testamēto igit veteri de diuinitate Christi iudei neqbāt ap̄ti
us q̄ nos loq̄. Nō itaq̄ eos excuso. q̄n debuerint in christū crede-
re. p̄p̄ tot diuina opa. ⁊ ip̄m p̄ vero Messia suscipe. Sz quū in for-
ma serui. q̄ ip̄e minor ē deo patri. appareret ⁊ nō in forma dei. q̄ deo
patri eq̄lis ē nō h̄ntes ex scriptur̄s manifestū testimoniū. Messia vez
deū ⁊ hoīem futurū. excusari aliq̄lī poterāt. circa deitatem sue articulū
sz q̄n fuerit ver⁹ p̄pheta ⁊ Messias excusari neq̄unt.

THEOLOGVS

S. x. Superi⁹ demōstrauim⁹ nō solū (vt mō ais) aliq̄liter. sz te
Capnionē enīsum cōiudeos a p̄melia simplr̄ expurgare
q̄n vnico p̄textu christū sue b̄ndicte matri. suisq̄ aplis p̄numerasti
p̄ndēs iudeos p̄melie expertes. nō in eo tm̄. qz iesum nō tenē
deū. sz etiā ⁊ in illo. si nil diuini. h̄ ē. nullā diuine p̄cipatōis emine-
tiā de ip̄o sentirent. quēadmodū nec de ḡgine beatissima aut aplis
sanctis. Si itaq̄ (vt antea insinuaueras) citra iniuriā. nil diuinū p̄
essentiā aut p̄ p̄cipatōem de christo suspicari fuere. Messias at̄ apd̄
oēs cūctosq̄ (q̄sq̄ ille fuerit) maxima diuinitatis p̄cipatōe pollere
debat. p̄sequēs ē. tenūc absq̄ fronte honesta. q̄nimo cū t̄p̄p̄ si⁹ rō

LIBER I. CAP. XVIII.

Capnion se re-
darguit

dargutoe turpi dicere. Nō ego excuso. qm̄ tēberēt eū p̄ vero Messia
cis p̄missio recipe. Quo em̄ o dialectice stabit. si ab vli vli ter sumo
to excusas. ⁊ de particulari nō excusas. Si vniuersali dū de Christo
nil sentiūt diuinū. neq; vt deo essentialr. neq; p̄ p̄cipatōem p̄ue-
niens. iudeos excusas q̄ mō deestari poterz. q̄ p̄ vero Messia eū nō
receperūt. Alia vt ⁊ ipa line subdant adducito.

¶ Caplm̄. xviii. eandē tractās Capnionis assertōem.
IOAN. REVCH. AD BE.

Neq; ex operib; ei⁹. diuinitatē verā attingere poterāt. Nam ⁊
Moses pur⁹ hō. ⁊ p̄phete puri hoies. ⁊ apli. p̄silia. imo ⁊ maiora
eorz fecerūt.
THEOLOGVS.

Capnion facti-
tavit.

S. i. Nil factu leuius q̄ funiculū offerentē strāgulare. ac nosster
Capnion factitavit. Qui in sua declaratōne scda. § xxxj. in
hūc modū. in hec q̄q; scripsit s̄ba. Nā potuerūt (scz iudei) ex l̄p̄-
tura. ⁊ in oī eo qd̄ christ⁹ opat⁹ ē. ⁊ docuit. credere ⁊ adhuc credibi-
liter scire. q̄ dñs n̄r̄ Jesus ver⁹ Messias deus ⁊ hō fuit. hec ibi. Qui
bus ad ea q̄ hic d̄t q̄ putas coherētia. imo q̄ l̄ apparētē erit. etiam
apud parū sapiētes. Qū hic ait. q̄ iudei ex operib; suis. verā eius
diuinitatē attingere nō poterāt. Spectares ⁊ mirabilē Capnio-
nis ad sese luctā. veritatē amator q̄ quis es. qm̄ paulo post citata
nūc s̄ba. cernerēs suā hāc sententiā. iudeos scz nullo mō p̄ eoz neg-
ligentē. affectatā. fictā negligentiā excusari. Qui comin⁹ h̄ asseruit.
eos aliq̄lit potuisse excusari. Utriq; noua logica. noua redargutio
dū illic nullo mō. h̄ hō aliq̄liter excusat. Asser ⁊ reliq̄.

Capnionis ad
selucta.
Contradictio
manifesta

IOAN. R. AD BE.

Magis ac humiliavit ⁊ exinanauit semetipm̄ fili⁹ dei assumpta
forma serui. q̄ virgo assumpto meretricio habitu. v̄ stipendiarij
cleric⁹. Maior em̄ lōge ē distātia inter deū ⁊ hoīem. q̄ inter yginē
et habitū meretriciū. Silitudo tñ bona ē. q̄ sicut nō videoz teneri.
yginē meretricio habitu indutā. eē yginē credere. ⁊ illū stipendiarij
vestib; amictū. eē clericū. ita ⁊ multo magz (qz maior ē distātia) vi-
dendo deū hūanitate circūamictū. imo solā humanitatē vidēdo ⁊
sentiēdo quō poterāt ferri in ipam veritatē. vt credere illi hūanitati
veritatē eē vnitā tenerēt. p̄fertz cū tal̄ vnio vix mēte attingit

THEOLOGVS

S. ii. Sander⁹ Capnion v̄ semel induisse te stabilitatē donū.
vt in seiūctis locis inueniarz in eodē p̄stitisse. Nec si q̄dem
silitudo nūc allata. ea ē. quā in tuo p̄silio p̄tendisti. p̄cise q̄q; in illis
ipis q̄ h̄ recēses. illic eā fundasti. Dinc ⁊ nostrā veridicā p̄uades
(quā sup̄ hac silitudine ad eūdē itellectū) p̄fecimus articulatiōem.
Cūq; silitudinē illā ex eis d̄ hic approbauerz fundamētis eāq; bo-
nā. puta sicut nō teneoz habitū meretricio indutā credere yginem.

Heretica p̄pa-
ratio.